

Folketingets Kommunaludvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

GLD/ J.nr. 2009-4800

Dato: 2. juli 2009

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 11. juni 2009 følger hermed indenrigs og socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 134 (KOU Alm. del), stillet efter ønske fra Anne-Marie Meldgaard (S).

Spørgsmål nr. 134:

"Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser, der kan være ved at give danskere, der opholder sig i udlandet, men modtager ydelser fra Danmark og betaler sin skat i Danmark, stemmeret til Folketinget?"

Svar:

Grundlovens § 29, stk. 1, har følgende ordlyd:

"Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, fast bopæl i riget og har nået den i stk. 2 omhandlede valgretsalder, medmindre vedkommende er umyndiggjort. Det bestemmes ved lov, i hvilket omfang straf og understøttelse, der i lovgivningen betragtes som fattighjælp, medfører tab af valgret."

Den vedtagne valgretsalder er 18 år.

Det er således ikke tilstrækkeligt for at have valgret til Folketinget, at en person har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret og i øvrigt ikke er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6 (tidligere kaldt "umyndiggjort"). Det kræves yderligere efter grundloven, at man har *fast bopæl i riget*.

Bopælskriteriet indebærer, at danskere, der opholder sig i udlandet, skal have bevaret en ganske særlig tilknytning til riget, for at de, uanset udlandsopholdet, kan anses for at have fast bopæl i riget i grundlovens forstand. De nærmere regler herom følger af § 2 i lov om valg til Folketinget (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2009), som har følgende ordlyd:

"§ 2. Personer, der er ansat i den danske stat og beordret til tjeneste uden for riget, anses for at have fast bopæl i riget.

Stk. 2. Følgende personer, der midlertidigt har taget ophold i udlandet, anses ligeledes for at have fast bopæl i riget:

- 1) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet som ansat af en dansk offentlig myndighed eller en herværende privat virksomhed eller forening.
- 2) Personer, der opholder sig i udlandet som ansat i en international organisation, hvoraf Danmark er medlem.
- 3) Personer, der er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet af en dansk hjælpeorganisation.
- 4) Personer, der opholder sig i udlandet i uddannelsesøjemed.
- 5) Personer, der opholder sig i udlandet af helbredsmæssige grunde.
- 6) Personer, der opholder sig i udlandet, og som i henseende til tilknytningen til riget ganske må sidestilles med de personer, der er nævnt i nr. 1-5.

Stk. 3. Personer, der opholder sig i udlandet, anses ligeledes for at have fast bopæl i riget, såfremt de agter at vende tilbage til riget inden for 2 år efter udrejsen.

Stk. 4. En person, der samlever på fælles bopæl med en person, der er omfattet af stk. 1, 2 eller 3, anses for at have fast bopæl i riget, såfremt de pågældende to samlevende

- 1) har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden eller
- 2) opfylder betingelserne for at indgå ægteskab eller registreret partnerskab med hinanden og havde etableret fælles bopæl inden udrejsen.”

For at bevare valgretten skal personer, der har valget uanset udlandsophold, og som i forbindelse med udrejsen er registreret i CPR som udrejst, optages på valglisten efter anmodning, som rettes til den hidtidige bopælskommune. Det er således den tidligere bopælskommune og i visse sager et uafhængigt nævn, Valgnævnet, der træffer afgørelse i sager om optagelse på valglisten uanset ophold i udlandet. Personer, der optages på valglisten efter anmodning, vil efter Valgnævnets praksis kunne bevare deres valget uanset ophold i udlandet i op til 10 år.

For så vidt angår personer omfattet af folketingsvalglovens § 2, stk. 1, gælder, at statsansatte beordret til tjeneste uden for riget efter den 1. juli 2000 ikke skal registreres som udrejst i CPR uanset varigheden af udlandsopholdet, hvorfor denne gruppe normalt vil blive optaget automatisk på valglisten.

Der er således allerede en vis mulighed for at bevare valgretten for personer, som er registreret som udrejst i CPR, i en periode op til 10 år. Dette vil også omfatte personer, der betaler skat til Danmark og/eller modtager ydelser fra Danmark, f.eks. pensionister, der opholder sig midlertidigt i udlandet af helbredsmæssige årsager og kan modtage deres pension til udlandet og betaler skat af ydelsen i Danmark, jf. § 2, stk. 2, nr. 5), eller studerende, der modtager SU under et studieophold i udlandet, jf. § 2, stk. 2, nr. 4). Det er dog ikke modtagelsen af de pågældende ydelser og/eller betaling af skat til Danmark under opholdet i udlandet, der bevirker, at de pågældende grupper anses for at have bevaret en ganske særligt tilknytning til riget, der gør, at de

anses for at have fast bopæl i riget uanset deres midlertidige ophold i udlandet, men de årsager, der er nævnt under § 2, stk. 2, nr. 1-6.

Det indgik i regeringsgrundlaget for den første regeringsperiode under den tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen, at regeringen ville arbejde for en udvidelse af den kreds af udlandsdanskere, som bevarer deres valgret, selvom de opholder sig i udlandet. Regeringen nedsatte som følge heraf i april 2003 et udvalg – Valgretsudvalget – med deltagelse af uafhængige statsretskyndige eksperter, som fik til opgave at undersøge, hvorledes kredsen af personer med dansk indfødsret, der under ophold i udlandet har valgret til Folketinget, *i videst muligt omfang* kunne udvides inden for grundlovens rammer.

Valgretsudvalget konkluderede i sin betænkning nr. 1432 om valgret under udlandsophold, der blev offentliggjort den 4. november 2003, at valgret til Folketinget under udlandsophold kunne udvides til at omfatte alle danske statsborgere, der er fyldt 18 år, og som agter at vende tilbage til Danmark inden for to år efter udrejsen, uanset årsagen til udlandsopholdet. Udvalget konkluderede også, at det ikke herudover er muligt inden for rammerne af grundloven at udvide kredsen af danske statsborgere, der har valgret under udlandsophold.

Udvalgets konklusioner blev udmøntet i lov nr. 438 af 9. juni 2004, hvorved den ovenfor citerede bestemmelse i folketingsvalglovens § 2, stk. 3, blev indsat. Lovændringen bevirkede efter regeringens skøn, at yderligere ca. 1.000 udlandsdanskere fik tillagt valgret. Derudover blev der gennemført en række administrative lettelser, som skulle give bedre rammer for, at personer, der har mulighed for at bevare deres valgret i forbindelse med udrejse, rent faktisk også gør brug af den. Regeringen tog resultatet af udvalgets undersøgelse til efterretning og lagde udvalgets konklusioner til grund for det forslag til ovennævnte lov, som Folketinget vedtog i 2004.

Personer, der modtager ydelser fra Danmark og betaler deres skat i Danmark vil derfor alene have valgret til Folketinget uanset ophold i udlandet i det omfang de er omfattet af en af de persongrupper, der er opregnet i den ovenfor citerede § 2 i lov om valg til Folketinget.

Karen Ellemann

/Christian Vigh